

Dziesmu pūrs

L. Kalniņa stāsts
Andras Otto ilustrācijas

„Cik līgo dziesmu tu zini?”

„Nevienas,” Juris saka.

„Nevienas,” smejas Velta, „tad tu nevari braukt uz Jāņiem. Jāņos jāzina līgo dziesmas.”

Juris
sabīstas.
Pagājušo
gadu viņš
bija Jāņos,
bet tad
viņš bija
mazs.

Varbūt

tiešām lielus zēnus Jāņos nelaiž, ja tie neprot dziedāt pareizās dziesmas? Juris

mācās līgo dziesmas. Divas viņš atrod latviešu skolas grāmatā, divas iemāca māmiņa, vēl divas — tētis.

Vakarā atbrauc krustmāte. Tā ir bijusi 2x2 nometnē un zina tik daudz dziesmu, ka Juris aizspiež ausis.

„Pagaidi, pagaidi,” viņš sauc, „es tik daudz nevaru atcerēties!”

Taču, kad jābrauc uz Jāņiem, Jurim dziesmu pūrs ir diezgan pilns.

„Cik tu zini līgo dziesmu?” viņš prasa Veltai.

„Nevienas,” smejas Velta, „bet es domāju, ka arī es dažas pa ceļam iemācīšos. Gan jau Jāņos noderēs!

Skolotāju / vecāku lapa

Virsraksts: Dziesmu pūrs

Autors: L. Kalniņš

Ilustrators: Andra Otto

Līmenis

LIX: 38

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 2.-5. klase

Vārdu saraksts

Paplašinātais vārdu krājums

Jāņi	<i>Latvian midsummer festival</i>
noderēt	<i>to be useful</i>
pa ceļam	<i>on the way</i>
sabīties	<i>to be frightened</i>

Īpašo vārdu krājums un izteicieni

aizspiest ausis *press ears shut*

Jāņu dziesmas / līgo dziesmas *songs sung at Jāņi*

Pārrunu jautājumi

- Vai esi kādreiz svinējis Jāņus? Kur?
- Pastāsti, ko zini par Jāņiem un Jāņu tradīcijām!
- Cik Jāņu dziesmu zini?
- Vai esi piedalījies kādās nometnēs? Nosauc tās!

Nodarbības stundā

1. Skolēni nosauc citus svētkus, ko svin savā ģimenē. Katrs skolēns stāsta, kuŗi svētki tam patīk vislabāk un kāpēc.
2. Raksti grāmatu! - vispārējā nodarbība

Uzdevumi / Darba lapas

1. Jāņu vārdi - 2. uzdevums
2. Jāņu vainagi - 3. uzdevums
3. Loki vārdus! - 5. uzdevums

Rakstu darbi

1. Līgo dziesmas - 1. uzdevums
2. Nometnes - 4. uzdevums

Runas vingrinājumi

Skolēni iemācās vismaz vienu Jāņu melodiju. Tad skolotājs noorganizē „dziesmu kaŗu”, kuŗa tēma ir Jāņu jeb līgo dziesmas. Skolēni var apgūt melodijas un iemācīties vārdus:

(<https://www.youtube.com/watch?v=JVDpUIV4QM&list=PLb3XKZbxbogKnNdtRnfNJa87tO0JNtupp>)

Papildu saites:

"Vilkači" izpilda "Jānīšami treji vārti":

<https://www.youtube.com/watch?v=HVp5SSJqp1A>

"Tautumeitas" izpilda "Raganu nakts":

<https://www.youtube.com/watch?v=LsgO5OTUsRU>

LR2 zibakcija "Gadsimta garākā līgodziesma":

https://www.youtube.com/watch?v=613F_110VZ4&list=PLR2yUDK6PMAgBIAQ5dLeXS7nnT2yHt0RY

Papildu materiāli

<https://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/vecaki-un-berni/septinas-skaistas-janu-svinesanas-tradicijas.-dari-kopa-ar-bernu.a240854/>

Jāņu dziesmas ar nofīm un tekstiem:

<http://www.dudajevagatve.lv/songs/janu-dziesmas/#/section>

Vairāk informācijas par Jāņiem un to svinēšanu skatīt arī šo materiālu A1 līmeņa nodarbībā "Jāņi".

Līgo dziesmas

Izlasi Jāņu (līgo) dziesmu piemērus!
Noklausies dziesmu ierakstus! Mēģini pats
sacerēt kādu līgo dziesmu!

Visu gadu dziesmas krāju, līgo, līgo,
Jāņu dienu gaidīdama, līgo!
Nu atnāca Jāņu diena, līgo, līgo,
Nu dziesmiņas jāizdzied(a), līgo!

Sieru, sieru, Jāņa māte, līgo, līgo,
Tev bij' govīs laidarā(i), līgo!
Alu, alu, Jāņa tēv(i)s, līgo, līgo,
Tev bij' mieži tīrumā(i), līgo!

<https://www.youtube.com/watch?v=bfPHnr-78dw>

Jāņu vārdi

Uzraksti 10 vārdus, kam sakars ar Jāņiem!
Veido teikumus ar šiem vārdiem! Katrā
teikumā jābūt vismaz vienam lietvārdam,
vienam darbības vārdam un diviem kādeņiem jeb īpašības vārdiem.

1. _____	2. _____	3. _____
4. _____	5. _____	6. _____
7. _____	8. _____	9. _____
10. _____		

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

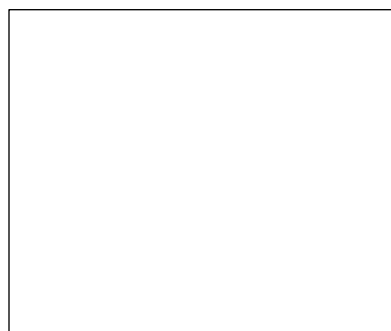
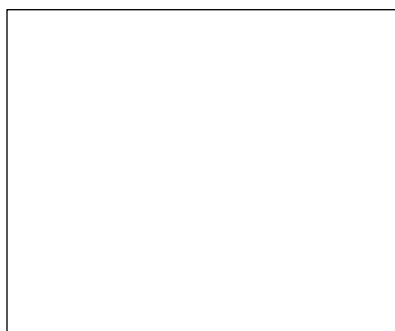
Ilustrē vienu teikumu!

Jāņu vainagi

Atrodi internetā vai citos avotos piecu dažādu Jāņu vainagu attēlus! Attēlus nokopē un ielīmē šajā lapā esošajos lauciņos. Tad uzraksti pēc iespējas vairāk vārdu, kas raksturo vainagus un vainagu valkātājus.

Nometnes

1. Apskati simbolus!
2. Aprunājies ar vecākiem, vecvecākiem, skolotājiem un noskaidro, kas tie par simboliem!
3. Izpēti simbolus un to organizācijas internetā!
4. Izvēlies vienu no šīm organizācijām un uzraksti par to 3-5 teikumus!

Loki vārdus!

Loki šos lietvārdus: *Jānis, Māra, Līga, Juris, vainags, nometne, dziesma, Velta!*

Vienskaitļa nominatīvs	Daudzskaitļa nominatīvs	Daudzskaitļa ģenitīvs
<i>Jānis</i>	<i>Jāņi</i>	<i>Jāņu</i>

Raksti vārdus uz līnijas, izvēloties pareizo locījumu!

1. Mani sauc Jānis (Jānis).
2. Mani vismīļākie vasaras svētki ir _____ (Jānis).
3. Man ir divas māšas: _____ (Māra) un _____ (Līga).
4. Skolā ir divas _____ (Māra).
5. Vasarā ir daudz _____ (nometne) latviešu bērniem.
6. Manā pūrā nav daudz _____ (dziesmas).
7. _____ (Velta) svin novembrī.
8. Manai māšai nav _____ (vainags).
9. Mūsu ģimenē ir divi _____ (Juris).
10. Nometnē šogad ir divas _____ (Līga), trīs _____ (Māra), bet cik daudz ir _____ (Velta)?

Raksti grāmatu!

Kas nepieciešams?

1. viena cieta balta (vai krāsaina) 8 1/2 x 11 collu (21.6 x 28 cm) liela papīra loksne (“scrapbooking paper”)
2. četras vai piecas 8-1/2 x 11 collu (21.6 x 28 cm) lielas baltas papīra loksnes
3. zīmulis
4. filči (flomāsteri)
5. skavotājs

Kas jādara?

1. Skolēns izdomā vai skolotājs iesaka tēmu, par kuru veidot grāmatiņu.
2. Skolēns zem vienas cietās papīra loksnes paliek četras vai piecas parastā papīra loksnes, pārloka visas kopā uz pusēm un saskavo ar divām skavām.
3. Tad uz vāka uzraksta grāmatiņas nosaukumu un uzzīmē ilustrāciju.
4. Baltajās lapās skolēns raksta stāstu, dzejoli, tautasdziesmu, mīklu vai kādu citu radošu darbu vai tekstu pēc savas ieceres, tad to ilustrē.

Piezīmes:

Var veidot dažāda lieluma grāmatiņas no atšķirīgiem materiāliem. Grāmatas var veidot tā, lai tās vērtos vaļā no sāna vai no augšas. Katrs skolēns var veidot savu grāmatiņu, vai grāmatu var veidot visa klase kopā. Šajā gadījumā katrs skolēns raksta un ilustrē savu grāmatas lappusi.